

<p>مهر</p> <p>آموزشگاه</p>	<p>تاریخ آزمون: ۱۳ / ۱۰ / ۱۴۰۰</p> <p>مدت امتحان: ۶۰ دقیقه</p> <p>نیاز به پاسخنامه</p> <p>دارد ☐ ندارد ☐</p> <p>شماره صندلی:</p>	<p>باسمه تعالی</p> <p>مدیریت آموزش و پرورش ناحیه ۴</p> <p>دبیرستان علوم و معارف اسلامی هدی</p> <p>آزمون نوبت اول سال تحصیلی ۱۴۰۱-۱۴۰۰</p> <p>تعداد سؤال: ۲۶</p> <p>تعداد صفحه: ۲</p>	<p>نام و نام خانوادگی:</p> <p>سئوالات امتحان درس: فارسی</p> <p>پایه: دهم</p> <p>رشته: معارف اسلامی</p> <p>نام دبیر: افشاری منش</p>
<p>تاریخ تصحیح: / / ۱۴۰۰ نمره: با عدد ( ) نمره با حروف: ( ) امضای دبیر: ( )</p>			
بارم	شرح سوالات		ردیف
۱	<p>الف - قلمرو زبانی (۷ نمره)</p> <p>معنی لغات مشخص شده را بنویسید.</p> <p>الف) چون بگشایم زسر مو شِکَن (پیچ و تاب زلف) ب) در مقابله لئیمی، کریمی کرد. (پستی، فرومایگی)</p> <p>ج) وین بوم محنت از پی آن تا کند خراب (اندوه، ناراحتی) د) « صاد » مشوش بود. (آشفته، پریشان)</p>		۱
۱	<p>در متن زیر چهار واژه نادرست وجود دارد. درست آن ها را بنویسید.</p> <p>« من از بدحالی و برهنگی، شرم داشتم و رفتن مناسب ندیدم. رُغعه ای نوشتم و عذری خاستم. قَرَض من دو چیز بود: یکی بی نوایی؛ دویم گفتم همانا او را تصوّر شود که مرا در فضل مرتبه ای است زیادت، تا چون بر، نامه من اطلاع یابد، غیث کند که مرا اهلّیت چیست، تا چون به خدمت او حاضر شوم، خجالت نبرم.»</p> <p>۱- رقعہ ۲- خواستم ۳- غرض ۴- قیاس</p>		۲
۱	<p>املاي درست واژه را از داخل پرانتز انتخاب کنید.</p> <p>الف- رنج هیچ کس را (ضایع - ظایع) مکن؛ خاصّه (غرابت - قرابت) خویش را.</p> <p>ب- دست معلم از (وقب - وغب) حیوان روان شد؛ از یال و (قارب - غارب) به زیر آمد.</p>		۳
۰/۲۵	<p>در کلمه مشخص شده در بیت زیر نقش ضمیر « ت » را مشخص کنید. « نهاد »</p> <p>« خبرت هست که مرغان سحر می گویند؟ / آخر ای خفته سر از خواب جهالت بردار »</p>		۴
۰/۵	<p>از جمله « نیکوخوا، بهتر هزاربار از نیکورو. » زیر چه بخشی حذف شده است؟ به چه قرینه ای؟ است. قرینه معنوی</p>		۵
۰/۲۵	<p>در بیت زیر، واژه دو تلفظی را مشخص کنید.</p> <p>« ای بخارا! شاد باش و دیر زی / میر زی تو شادمان آید همی »</p>		۶
۰/۵	<p>واژه ها در گذر زمان، دچار تحوّل معنایی می شوند. در جمله « شوخ از خود باز کنیم. » معنی واژه شوخ را با کاربرد امروزی آن مقایسه کنید. معنی قدیم: چرک و آلودگی معنی جدید: بذله گو</p>		۷

۰/۵	<p>۸ نوع «واو» را در عبارت زیر مشخص کنید. (واو ربط یا عطف) به ترتیب: ربط - عطف</p> <p>«از آن، دو دست جامه نیکو ساختیم و روز سیوم به مجلس وزیر شدیم. مردی فاضل و نیکومنظر و متواضع دیدم.»</p>
	<p>۹ با توجه به متن زیر به سؤالات پاسخ دهید.</p> <p>« <u>آن سر بزرگ</u> داغ داغ بود؛ اما چشم‌ها را بسته بودند؛ کوره‌ای تازه خاموش شده. باز هم باورم نمی‌شد. عالیه خانم بهتر از من می‌دانست که کار از کار گذشته است؛ <u>ولی بی‌تابی می‌کرد</u> و <u>هی می‌پرسید</u>: «فلانی! یعنی نیمام از دست رفت؟»</p> <p>الف- در گروه اسمی «آن سر بزرگ» هسته و نوع وابسته‌ها را مشخص کنید. (۰/۷۵)</p> <p>آن : صفت اشاره (وابسته پیشین) هسته: سر بزرگ: صفت بیانی (وابسته پسین)</p> <p>ب- زمان و نوع فعل «بسته بودند» را بنویسید. (۰/۵) ماضی بعید</p> <p>ج- از فعل «می‌پرسید» با حفظ شخص فعل آینده بسازید. (۰/۵) خواهد پرسید</p> <p>د- در جمله «ولی بی‌تابی می‌کرد.» نهاد را مشخص کنید. (۰/۲۵) او (عالیه خانم)</p>
۱	<p>۱۰ ب- قلمرو ادبی (۵ نمره)</p> <p>هر کدام از آرایه‌های «حس آمیزی، استعاره، جناس و حُسن تعلیل» در کدام یک از بیت‌های زیر دیده می‌شود؟</p> <p>الف) ای مهر تو در دل‌ها، وی مهر تو بر لب‌ها / وی شور تو در سرها، وی سر تو در جان‌ها (جناس)</p> <p>ب) مرا برف باریده بر پر زاغ / نشاید چو بلبل تماشای باغ (استعاره)</p> <p>ج) چو صبح صادق آمد راست گفتار / جهان در زر گرفتی محتشم وار (حُسن تعلیل)</p> <p>د) از این شعر تر شیرین ز شاهنشاه عجب دارم / که سر تا پای حافظ را چرا در زر نمی‌گیرد؟ (حس آمیزی)</p>
۰/۵	<p>۱۱ «مشبه و مشبه به» را در بیت زیر مشخص کنید. مشبه: کامم مشبه به: زهر</p> <p>«کامم از تلخی غم چون زهر گشت بانگ نوشِ شادخواران یاد باد»</p>
۰/۵	<p>۱۲ در بیت زیر، آرایه «ایهام» را بیابید و معانی مختلف واژه‌ای که این آرایه را پدید می‌آورد، برشمارید.</p> <p>«آن عهد یاد باد که از بام و در مرا هر دم پیام‌یار و خط‌دلبر آمدی» ۱- پیمان ۲- عصر</p>
۰/۵	<p>۱۳ کدام واژه در بیت زیر «مجاز» دارد؟ مفهوم آن را بنویسید. حلق مجاز از دهان</p> <p>«گر نبندی زین سخن تو حلق را آتشی آید بسوزد خلق را»</p>

۰/۵	در جمله های زیر،سجع را نشان دهید. « سرّ عشق،نهفتنی است نه گفتنی و بساط مهر،پیمودنی است نه نمودنی.»	۱۴
۱	مصراع دوم بیت های زیر را بنویسید. به جز از علی که آرد پسری ابوالعجایب تا خار غم عشقت آویخته در دامن که علم کند به عالم شهدای کربلا را کوته نظری باشد رفتن به گلستان ها	۱۵
۰/۵	کتاب « اتاق آبی » اثر نقاش و شاعر معاصر ، سهراب سپهری است.	۱۶
۰/۵	نام یک اثر از « ناصر خسرو » را بنویسید. سفرنامه	۱۷
۰/۲۵	ج - قلمرو فکری (۸ نمره) بیت: « هر آن که جانب اهل وفا نگه دارد / خداهش در همه حال از بلا نگه دارد » در حوزه کدام نوع ادبی است؟ الف) تعلیمی ب) غنایی ج) پایداری د) حماسی	۱۸
۰/۲۵	حدیث « الدَّهْرُ یومان،یومٌ لک و یومٌ علیک » با کدام یک از بیت های زیر، ارتباط معنایی دارد؟ الف) ای مفتخر به طالع مسعود خویشان این تأثیر اختران شما نیز بگذرد ب) آبِ آجَلِ گه هست گلوگیرِ خاص و عام بر حلق و بر دهان شما نیز بگذرد	۱۹
۰/۵	منظور از « سرمایه و پیرایه » در بیت زیر چیست؟ به ترتیب : برف و باران - گل ها و میوه ها « ابر ز من حامل سرمایه شد باغ ز من صاحب پیرایه شد »	۲۰
۰/۵	در عبارت زیر مفهوم مصراع شخص شده را بنویسید. « چندان تناوری و بلند / که به هنگام تماشا / کلاه از سر کودک عقل می افتند » عقل کوچک و کودک وار انسان از شناخت و توصیف عظمت امام حسین(ع) عاجز است.	۲۱
۰/۵	مفهوم عبارت «گندم نمای جو فروش مباحش » را بنویسید. دورو و ریاکار نباش.	۲۲
۰/۵	منظور از جمله « یعقوب،خود،او را به صبر آموزگار بود.» چیست؟ حضرت یعقوب(ع)،آموزش دهنده حضرت یوسف(ع) در صبوری و بردباری بود.	۲۳
۰/۵	منظور از جمله « معلّم،سگ را روان گرتنه می ریخت.» چیست؟ معلم طرح سگ را به سادگی می کشید.	۲۴

۲/۵	<p>۲۵ مفهوم بیت های زیر را به نثر روان بنویسید.</p> <p>الف) در بُن این پرده نیلوفری / کیست کُند با چو منی همسری؟ (۰/۵)</p> <p>در زیر این آسمان لاجوردی رنگ، هیچ کس نمی تواند با من (چشمه) برابری کند.</p> <p>ب) ای تو رمه سپرده به چوپان گرگ طبع / این گرگی شبان شما نیز بگذرد (۰/۷۵)</p> <p>ای کسانی که مردم را به دست حاکمان ستمگر گرگ صفت، سپرده اید؛ این دوران ستمگری شما نیز به پایان می رسد.</p> <p>ج) دلا! معاش چنان کن که گر بلغزد پای فرشته ات به دو دست دعا نگه دارد (۰/۷۵)</p> <p>ای انسان! طوری زندگی کن که اگر خطایی از تو سر زد، فرشتگان با برداشتن دست دعا از تو محافظت کنند.</p> <p>د) هیچ گودالی چنین رفیع ندیده بودم / در حضيض هم می توان عزیز بود (۰/۵)</p> <p>هیچ گودالی را این چنین بلند پایه و ارجمند ندیده بودم. در پایین ترین نقطه نیز می توان عزیز بود.</p>
۲/۵	<p>۲۶ مفهوم روان نثرهای زیر را بنویسید.</p> <p>الف) پیران قبیله خویش را حرمت دار، ولیکن به ایشان مولع مباش. (۰/۵)</p> <p>احترام بزرگان خانواده خود را نگاه دار ولی نسبت به ایشان حریص (بسیار شیفته) نباش.</p> <p>ب) سه ماه بود که موی سر، باز نکرده بودیم و می خواستم که در گرمابه روم. (۰/۵)</p> <p>سه ماه بود که موی سر را نتراشیده بودیم و می خواستیم که در حمام برویم.</p> <p>ج) برادران یوسف، آهنگ کید و مکر و عداوت کردند تا مگر او را هلاک کنند. (۰/۵)</p> <p>برادران یوسف قصد حيله و فریب و دشمنی کردند تا او را نابود کنند.</p> <p>د) معلم که از مخصه رسته بود، به خون سردی گفت: « در علف است؛ حیوان باید بچرد. » (۰/۵)</p> <p>معلم که از گرفتاری رها شده بود، با آرامش گفت: حیوان در علف است و باید بچرد.</p> <p>ه) خَلَفِ صدق نیاکان هنرور خود بود. (۰/۵) جانشین راستین اجداد هنرمند خود بود.</p> <p>پایان سؤالات</p> <p>« الهی! تو دوست می داری که من تو را دوست دارم با آن که بی نیازی از من.</p> <p>پس من چگونه دوست ندارم که تو مرا دوست داری با این همه احتیاج که به تو دارم. (تذکره الاولیای عطان)</p>